

Олена Чистякова,
студентка 2 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України

До питання правового регулювання праці домашніх працівників*

25 квітня 2024 року Україна зробила значний крок у напрямку захисту прав працівників, ухваливши Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання праці домашніх працівників" (законопроект № 5695). Цей закон відповідає за урегулювання трудових відносин між домашніми працівниками та їх роботодавцями, а також надання їм додаткових гарантій та прав.

Домашніми працівниками визнаються особи, які в рамках трудового договору (контракту) виконують роботу по домашньому господарству з догляду за дітьми, хворими, людьми похилого віку, а також іншу роботу, пов'язану з обслуговуванням домашнього господарства. До цієї категорії не входять люди, які виконують домашню роботу нерегулярно і не більше 40 годин на місяць.

Закон чітко визначає істотні умови трудового договору з домашнім працівником, які мають бути включені до його тексту. Це, зокрема, розмір заробітної плати, тривалість робочого часу, спосіб роботи, час відпочинку та інші умови.

Домашні працівники мають право на соціальні гарантії, такі як оплачувана щорічна відпустка, оплачувана лікарняна, допомога по тимчасовій непрацездатності та допомога по догляду за дитиною.

Закон забороняє дискримінацію домашніх працівників за будь-якою ознакою, включаючи расу, колір шкіри, стать, релігію, політичні переконання, національне походження, фінансовий стан, місце проживання, мову, вік та інвалідність.

Контроль за дотриманням законодавства щодо праці домашніх робітників здійснює Державна служба України з питань праці [2].

Прийняття нового закону є важливим кроком на шляху захисту прав домашніх працівників в Україні. Цей закон дозволяє їм працювати в умовах, що відповідають міжнародним стандартам, і отримувати справедливий винагороду за свою працю.

Закон «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють працю домашніх робітників» є важливим кроком вперед, але ще є питання, які потребують вирішення в майбутньому. Ось кілька напрямків, за якими може розвиватися правове регулювання праці домашніх працівників:

* Наукова керівниця – доцентка кафедри аграрного, земельного та екологічного права імені В.З.Янчука Тамара Новак

Електронний облік: необхідно створити електронну систему обліку домашніх працівників та їхніх трудових договорів. Це забезпечує більшу прозорість на місці та полегшує контроль за дотриманням прав працівників.

Підвищення обізнаності: слід проводити інформаційні кампанії для підвищення рівня знань як самих домашніх працівників, так і роботодавців про їхні законні права та обов'язки.

Захист прав трудящих-мігрантів: захист прав домашніх робітників-мігрантів потребує особливої уваги. Вони можуть вимагати додаткових правових гарантій і захисту від експлуатації.

Спрощення процедури оформлення трудових відносин: розробити прості та зрозумілі процедури оформлення трудових договорів з домашніми працівниками. Це може бути вигідно як самим працівникам, так і роботодавцям.

Залучення профспілок: Залучення профспілок до захисту прав домашніх працівників може стати дієвим механізмом контролю за дотриманням законодавства та підтримки працівників, коли їх права порушуються.

Успішне вирішення цих питань дозволить створити більш справедливі та безпечні умови праці домашніх робітників в Україні [1].

Можна було б уточнити законодавство щодо порядку сплати податків та соціальних внесків за працю домашніх робітників. Це дозволить забезпечити фінансування соціального захисту цієї категорії працівників та збільшити надходження до державного бюджету.

Варто розглянути застосування стандартів мінімальної заробітної плати до оплати праці домашніх робітників. Це означає, що вони отримують відповідну винагороду за свою роботу.

Держава могла б заохочувати розвиток програм освіти та професійної підготовки домашніх робітників. Це підвищує їхню кваліфікацію та конкурентоспроможність на ринку праці.

Цифрові технології можуть покращити умови праці домашніх робітників. Наприклад, можна розробити мобільні додатки для пошуку роботи, електронних трудових договорів або спілкування з роботодавцями [5].

Важливою є співпраця України з міжнародними організаціями щодо захисту прав домашніх працівників. Це дасть змогу обмінюватися досвідом та переймати кращі практики інших країн [3].

Проведення регулярних досліджень ринку праці домашніх працівників допоможе державі краще зрозуміти потреби цієї категорії працівників та розробити дієві заходи щодо їх захисту.

Нормування праці домашніх робітників – питання складне та багатогранне. Розвиток законодавства в цьому напрямку потребує

постійного моніторингу ситуації, врахування потреб усіх зацікавлених сторін та впровадження ефективних механізмів захисту прав працівників [4].

Отже, вагомим кроком на шляху захисту прав цієї категорії працівників стало прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють працю домашніх працівників». Закон встановлює чіткі правила та гарантії, які покращують умови праці домашніх працівників і сприяють більш справедливим трудовим відносинам.

Однак процес регулювання ще не завершений. Є низка питань, які потребують подальшої законодавчої розробки та практичної реалізації. Розвиток електронного обліку, підвищення обізнаності та залучення профспілок є важливими кроками для забезпечення ефективного застосування нового закону.

Крім того, слід звернути увагу на оподаткування, встановлення стандартів мінімальної заробітної плати, освіти та професійну підготовку домашніх робітників. Використання цифрових технологій та співпраця з міжнародними організаціями також може позитивно вплинути на розвиток сфери праці домашніх працівників.

Регламентація праці домашніх робітників потребує постійного розвитку та вдосконалення. Успішне вирішення цих проблем дасть змогу створити в Україні цивілізований ринок праці, де будуть належним чином захищені права та інтереси домашніх працівників.

Література

1. Державна служба з питань праці України: веб сайт. URL: <https://dsp.gov.ua/>
2. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання праці домашніх працівників" від 25 квітн. 2024 р. № 5695.
3. Міжнародна організація праці: веб сайт. URL: <https://www.ilo.org/>
4. Міжнародна конфедерація профспілок: веб сайт. URL: <https://www.ituc-csi.org/>
5. Федерація роботодавців України: веб сайт. URL: <https://fru.ua/ua/>

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

Рада аспірантів юридичного факультету

Студентська організація юридичного факультету

Студентський науковий гурток
«Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

09 травня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 09 травня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 215 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**